

SELMECI ÚJSÁG

Társadalmi hetilap.

Előfizetési árak.		Felelős szerkesztő	Kiadó és laptulajdonos:	Hirdetési díjak millimeter árszabás szerint.
Selmechányán:	Vidéken:	Wagner László dr.	Nádossy Ferenc	Nyilttér sora 40 fillér.
Egész évre 8 K — f.	Egész évre 9 K — f.	Selmechánya.	Zólyom.	Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.
Félévre 4 K — f.	Félévre 4 K 50 f.	Szerkesztőség: Deák Ferenc-utca	(Telefon szám. 11.)	
Negyedévre 2 K — f.	Negyedévre 2 K 30 f.			

Megjelenik minden csütörtökön.

Főmunkatársak: A főiskola hallgatói.

Kéziratokat nem adunk vissza.

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk

Ballag már . . .

Egy pár nap múlva megint végighangzik utcáinkon ez a sejtelmes szomorú nóta, amely mindig sok és igaz könyűt vált ki a szemekből, szomorúságot a szívekből. Bucsuzni fog egymástól és a közönségtől a főiskolai ifjuság, városunk igaz gyöngye, kedvence.

Nemsokára elmennek. Elmennek azok, akiket szívünk egész melegével szeretünk, de soha meg nem becsülünk. A szomorúság fájó érzése járja át lelkünket, amikor távozásukra gondolunk, mert nélkülök sivár és rideg itten minden. A város kihalt és közönséges nagy falu, ahol az emberek unottan ödöngnek a gépszerű élet sáros utain.

Csak ilyenkor vesszük észre, hogy a városnak ez az ifjuság az igazi lelke, az egész társadalmi élet mozgatója. Ők azok, akik az ódon, roskadozó városnak életet, elevenséget adnak s nem engedik tespedni az elernyedteket, az a legfőbb társadalmi tényező, amelyik a szépet, jót és igazat önzetlenül és kitartással miveli és pártolja.

Amikor kart-karba öltve busongó dalukkal s pajzán jókedvükkel még egyszer felverik az utca néma csöndjét, akkor érezzük ezt igazán. Máskor nem jut eszünkbe, hogy mi mindent köszönhetünk ennek a nagy eleven erő-

nek, fiatal és mindig megújuló testületnek. Ilyenkor elszomorodunk, amikor azután visszajönnek, megfedkezünk megint erről s folytatjuk a hálátlanságot ott, ahol elhagytuk.

Bizony hálátlanok vagyunk velük szemben mindenkor. Ők elhozzák ide mihozzánk arany ifjuságukat, üde jókedvüket, az életnek e nagy kincseit, pénzüket és mindenüket, mi letaroljuk a letarolhatót, kiaknázzuk kincseiket mindenképpen és cserébe nem adunk nekik semmit, de semmit sem.

A tudást nem mi, azt az állam adja nekik az iskola falai közt. Mi csak rontunk ezen. Bőséggel ontjuk az alkalmat részükre, hogy minél kevesebbet és rosszul tanuljanak. Gondoskodunk róla, hogy a tengernyi koresmában éjjel nappal minél többen magukba szedhessék azt a rágályt, ami megöli a testet, szellemet, az egész életet.

Mindent elkövetünk, hogy az ifju, akit az anyai szeretet, a szülői ház aggodó gondossággal nevelt az államnak, családnak, örökösödött lelke és teste ép-sége fölött, testben, lélekben rokkantan menjen el közülünk. Megtanítjuk a tivornyázásra, könnyelműsége, az érdekhajzára, az igaznak, megtagadására. Megtanítjuk, mert alkalmat adunk a rosszra s példával járunk előttük.

Államnak, családnak városunk a legrosszabb szolgálatot teszi. Ezer sze-

rencse még, hogy az ifjuság az alatt az egypár év alatt nem romlik el egészen s hogy nem lehet sokból kiólni a szép és jó tulajdonságokat, amiket az otthon oltott és nevelt belé. Ezer szerencse, hogy aránylag csak csekély százalék elzülése terheli városunk lelkiismeretét.

Nálunk az ifju nem azt látja, hogyan kell élnie és cselekednie, hanem azt hogyan nem szabad gondolkoznia és mit nem szabad tennie, a jót és helyesét csak negatív alakban látja. S ennek az a beteges közszellem az oka, amely nálunk mindenben és mindenütt kiütöközik, az a rövidlátóság, amelyet mindenhol tapasztalunk a vezetésben.

Azok, akik elmennek, busulva mennek el, de általánosságban mégis örülnek, hogy szabadulnak a visszas állapotok, lankasztó élet köréből, a bucsuzás inkább a bajtársnak, a megszeretett szűkebb körnek szól. Azok akik visszajönnek, rettegve gondolnak az itteni életre. Amikor az aranyifjuság csengő, szomorú dalát halljuk majd, jó lesz ezekről komolyan gondolkozni.

Ballag már a vén diák tovább,
Isten veletek, cimborák, tovább.
Ez ut hazámba vissza visz,
Filiszter leszek magam is,
Tovább, tovább, tovább,
A bucsucsókra cimborák.

Levél.

Feléd vágyom, mint hajós a parthoz,
Mely mosolygó révbe vezet;
Bár vissza már csak romokat hoz,
Kincse a habok közt veszett.

Menj! Ne fordulj meg esdő szómra,
Ne nyujtsd ki segítő kezéd
Ugyis elfordulnál csalódva,
Mi jó volt bennem, elveszett.

Egykor szívemben egy világ élt,
Mely téled várt fényt, életet.
Hiszen szerelemre születtem,
S az már örökre elveszett.

Megláttalak s az elfojtott vágy
S gyönyörtől lelkem reszketett,
Mint napfényben az elszáradt ég . . .
Az én napom, az elveszett.

Nézek fel rád, mint föld az ág boltjára
Bár fagyot áraszt már s telet
S részvétlenül tekint le rája
Mert minden éke elveszett.

Szeretlek, mint agg eltűnt ifjuságát,
A haldokló az életet,
Melynek most érzi csak varázsát
Hogy reménye is elveszett.

Csiszár Ilona.

Szabó József dr.

— Böckh Hugó dr. ünnepi beszéde. —

Áldozni jöttünk az emlékezés, a kegyelet oltárán. Összegyűltünk, hogy a magyar tudomány bajnokának, a magyar geológia és bányászat úttörőjének emlékére érebetűkkel sziklába vésvé örökítsük meg. Összegyűltünk itt ebben a völgyben, a hol egy másik lánglelkű hazánkfia *Born Ignác* „a bányászi geológia atyja“ több mint egy század előtt a közeli Szklénón összehívta a bányászat, a földtan és a rokon tudományok képviselőit, hogy e szakok szolgálatában közös munkára egyesítse őket.

Több mint félszázaddal később ismét e vidékről, Selmechányáról indult útnak

Szabó József, hogy magyarul, magyar szellemen hirdesse, megteremtse a magyar geológiát.

Rögös töretlen volt az ösvény, melyet választott. Mellőzés, félreértés volt osztályrésze nem egyszer pályája elején, de Ő hivatása érzetében nem csüggedve, bizva haladt a kiválasztott úton. Dolgozott, tett, teremtett.

Írással, szóval, tudós értekezésekkel, népszerű felolvasásokkal, tankönyvekkel szolgálta szakját és nemzetét.

Műveinek száma egész kis könyvtárra rüg és a budapesti egyetem ásványtani intézete, a melyet ő teremtett meg és fejlesztett azzá a mi, már egymagában örök nevet biztosít számára a magyar kultúra történetében.

Tudományának úgyszólván nincs olyan réze, melyben Szabó ne dolgozott volna, melyben valami maradandót nem alkotott volna, mégis egy dolog volt, a mi főképp vonzotta: a harmadkori eruptív kőzetek.

A Szabó ünnep.

A magyar tudományos világ megbecsülte nagy bajnokát. S mi e helyütt főképp azt a lelkesedést ismerjük el, mely a tudományok megbecsülésében a külföldtől tapasztalt igyekezetre serkent. Magyarországon im egygyel több jel van, melyből még az irástudatlan is olvasni fog. Hogy mit, azt tudni talán nem fogja, de megértetlenül is érzi majd a jel jelentését, hogy ezt a földet lefoglalta a magyar kultúra nemzetfejlesztő ereje. S ennél többre nem is hivatott az a momentum. Mint az university extension néma organuma tanítani fog a *Szabó szikla*. S a nép, mely a teremtdalkotta névtelen torony oldalán ezután nevet olvas, egygyel több adatot lesz kénytelen emlékébe beírni arraparlaglapra, melyen a szellemi munkásosztály érdemei ösmerve vannak. Nemesak a sasok lebegését fogja az égbenyúló riolitkolosszus körül látni, hanem a sasnál szárnyalóbb kultúra magyar nemzeti szellemét is.

Az ünnepély lefolyásáról a következőben számolunk be:

Szklénó-Geletnek állomáson *Veress József* főmérnök, a selmeci osztály titkára fogadta az érkező vendégeket és kiküldötteket; a fogadást *Dr. Koch Antal* rövid szíves szavakkal megköszönte, mire az ünneplő közönség hosszú kocsisorban *Geletnek* községen át, mely ez alkalomra, zászlódiszt öltött, a *Szabó-sziklához* vonult. A társaság az emléktábla körül helyezkedett el, a hol a falu népe, a malomköfejtők csoportja, *Mayerszki Emil* vállalkozó s *Finka Sándor* főszolgabíró fogadta őket. A selmeci bányai főiskola küldöttsége, *Selmecbánya* kiküldöttje *Sztancsaj Miklós*, *Grillusz Emil*, kir. főbányatanácsos, bányagazgató, a bányászati osztály selmeci osztályának elnöke, *Kachelmann Farkas* k. bányatanácsos s *Selmecbányáról* még többen az emléktábla előtt várták be az érkezőket, kik-

nek sorában, az említettekén kívül még ott láttuk: *Árkossy Béla* k. főmérnököt, *Alvai Gábort*, *Aliquander Ödön* bányagazgatót, *Adamecz Emil* dohánygyári igazgatót, *Dr. Böckh Hugó* főiskolai tanárt, *Bradofka Frigyes* k. bányatanácsost, *Dr. Biró Loránt* bányagazgatót, *Bolemann Géza* főiskolai tanárt, *Farbaky István* k. főbányatanácsost, *Dr. Fodor László* k. főbányatanácsost, *Hermann Miksát* a főiskola rektorát, *Dr. Holics Endre* bányagazgatót, *Kachelmann Károly* gépgyártulajdonost, *Koller János* k. főerdészt, *Knöpfler Sándor* k. bányatanácsost, *Dr. Liffa Aladárt*, *Litschauer Lajos* k. főmérnököt, *Náday Aladár* k. főmérnököt, *Mracek Lipót* k. mérnököt, *Maderspach Liviust*, *Nikl János* k. bányatanácsost, *Ormai Kálmán* k. erdőtanácsost, *Prunner Róbert* k. mérnököt, *Dr. Ribianszky Kálmán* bányagazgatót, *Réz Géza* főisk. tanárt, *Schafarzik Ferenc* egyetemi tanárt, *Dr. Sebe Bélát*, *Schwartz Gyula* k. főmérnököt, *Starna Sándor* k. mérnököt, *Dr. Szontagh Tamás* igazgatót, *Szokolóczy Józsefet*, *Sik Leót*, *Temesvári Bélát*, *Dr. Tóth Imre* k. főorvost, *Voditska István* k. bányatanácsost, *Dr. Vitális István* tanárt, *Vanko Rezsőt*, *Vasitsek Zsigmond* k. segédmérnököt, *Volnhoffer Pál* k. főerdészt és másokat, kiknek neveit az idő rövidsége és a megkezdődött ünnepély behatása alatt feljegyeznünk nem sikerült.

A vendégek megérkezése után *Finka Sándor* a garamszentkereszti járás főszolgabírája előlépett, hogy az ünnepély megkezdése előtt *Bars vármegye* és *Geletnek* község nevében üdvözölje a megjelenteket.

Koch Antal mesteri szavakkal megnyitotta az ünnepélyt, mint elnök, s miközben ezeket mondotta: *Szabó József* dr. bányász lelkével, bajnoki szellemével igazán méltóvá lett rá, hogy emléke fenmaradjon nemesak hálás tanítványai, hanem hazánk más hű fiaik között is, kik tudományos érdemeit elismerni és megbecsülni tudják — az emléktábláról lehult a lepel. Ezután átadta a szót *Dr. Böckh Hugónak*,

a selmeci bányai főiskolán a geológia professzorának, kinek mesterin összekonstruált ünnepi beszédét nemcsak azért, mert a geológus millió esztendői látványos érdekességgel húzódnak meg benne dióhéjban, hanem azért is, mert belőle megtanulhatjuk mindazt, amit bányásznak, geológusnak és a tudományos működést értékelni tudó laikusnak *Szabó József* dr.-ról tudnia kell — lapunk más helyén egész terjedelmében közlünk.

Az ünnepi beszéd elhangzása után *Schafarzik Ferenc* egyetemi tanár lépett elő, hogy a Magyar Tudományos Akadémia és a Kir. Magyar Természettudományi Társulat nevében hódoljon *Szabó emlékének*. A beszéd mély értelmű, nagasnívójú volt.

Iglói Szontagh Tamás dr. a földtani intézet helyettes igazgatója az Intézet nevében koszorúzta meg a táblát, s lendületes beszédét azzal fejezte be, hogy szolgáljon a szikla *Szabó emlékének*, az ő emléke pedig a hazának szóló élete révén mindnyájunk buzdítására és lelkesítésére.

Majd *Hermann Miksa* a főiskola rektora lépett a tábla elé, hogy bizonyosságot tegyen arról, hogy a főiskola *Szabó József* emléket híven őrzi s hirdetni fogja is, míg csak csakány lesz a bányász oldalán. A rövid, poetikus voltánál fogva frappáns hatású beszéd után *Kerényi* főiskolai hallgató, bányagazgató mondott ügyes csoportosítású szavakat arról, hogy a selmeci főiskola ifjúsága nevében mint óhajtja kifejezni büszkeségét *Szabó József* babéraiért, ki a főiskolán szerezte tudományának alapját.

Farbaky István kir. főbányatanácsos, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület ügyvivő elnöke ezen egyesület nevében helyezett koszorút az emléktáblára azon hálás szeretetnél fogva, melyben a megdicsőült az egész bányászközönségnél áll.

Koch Antal a „Magyarhoni földtani társulat” nevében tette le koszorúját és ezzel a társulat volt elnökének, annak a férfinak hódolt a ki a társulatot bölcső-

Hazánk nagy rónaságát, a Nagy Magyar Alföldet hosszú vonulatban szegélyezik a harmadkori vulkánok. Hatalmasan nyilvánult itt a rég eltűnt időkben a vulkánosság. Óriási lávafolyások, tufa és breccsia takarók képződtek, melyek anyagából égbe törő vulkánok emelkedtek a harmadkori tengerek partjain.

De nemesak a Nagy Alföld szélén, az erdélyi Medence peremén is ott vannak a harmadkori vulkánosság tanúi, mint a *Hargitta*, vagy az aranyat rejtő erdélyi *Érc-hegység* eruptív kőzetei.

Ma csend honol a régi vulkánok tájain és a vulkáni utóhatás végső jelei, kénsavas ömlések, bórvízek, itt-ott kénes exhalációk és hőforrások az egykori tevékenység utolsó megnyilvánulásai.

Az Alföldet szegélyező eruptív tömegek vonzották első sorban *Szabó Józsefet*, *Kalocsa* szülöttét, az Alföld fiát.

Ezeket a kőzeteket ismerte meg *Selmecbányán*, a hol magába szívta a bányászat, a geológia alapismereteit, a hol úgy megkedvelte ezt a két szakot, hogy eredeti pályáját a jogot otthagya, ő belőle, a kő-

nélküli Alföld fiából, a magyar geológia úttörője lett.

De nem feledte el szűkebb hazáját, a délibábos rónaságot sem s annak geológiáját is fürkészte, kutatta.

Legszébb eredményeit azonban az andezitek, a dacitok, a liparitok, a hogy ő nevezte a trachytok tanulmányozása körül érte el.

Nem elégedve meg azzal, hogy csak Hazánk terciér vulkános vidékeit vizsgálja, kutassa, bejárta a külföldet is. Elment Amerika vulkános tájaira, ott járt a *Vezuvon*, a *Strombolin*, ott a *Szantorin* szigeteken, a hol szembetűnően mutatják hatalmukat vén Földünk endogén erői. Ott leste, kutatta a vulkáni utóhatásokat, a gázok, gőzök hatását a működő vulkánokon.

A legmaradandóbb, legbecsesebb a mit az eruptív kőzetek tanulmányozása közben alkotott zöldkővesedési elmélete.

Hazánk nemes érctermőinek túlnyomó része a harmadkori eruptív kőzetekhez, andezitekhez, dacitokhoz van kötve.

Ott a hol ezek ércet rejtenek méhükben sajátosságos elváltozás észlelhető rajtuk, mely a legszembetűnőbbben abban nyilván-

nul meg, hogy a kőzetek zöldes szint váltanak, propilitosak, zöldkővesek.

A zöldkővesedés és a kőzetek ércartalma között oly szembetűnő az összefüggés, hogy *Born* egyenesen „Saxum metaliferum”-nak, ércettermő kőzetnek nevezte ezeket a zöldkőveket, melyeket ősi, a régebb vulkános kőzetekre emlékeztető külsejük miatt sokáig régi, paleovulkános kőzeteknek tartottak.

A selmeci bányászati és erdészeti főiskola, akkor még akadémia, professzora, *Pettko János* nagyérdemű elődöm volt az, a ki először ismerte fel, hogy itt, *Selmec* környékén ezek a kőzetek harmadkoriak és megint a selmeci főiskola neveltje, tanítványa, *Szabó József* az, a ki megelőzve a külföld tudósait, a propilitok lényegét helyesen értelmezi, a mikor már 1873-ban a bécsi világiállításon közreadott füzetben kimondja, hogy a zöldkő, a propilit „azon módosulat, melyet valamely öregebb trachyt-fajon leginkább a kénes és vízpáras exhalációk idéznek elő, vagyis, hogy a propilit nem önálló külön kőzet, hanem bizonyos harmadkori eruptív kőzeteknek a vulkáni utóhatások okozta elváltozása.”

jétől fogva ötvenöt esztendőn keresztül ápolta. „Társulatunk“ u. m. „melynek Szabó, hosszú időn át disze volt, általam jelenti ki tiszteletét, dicső kartársa emlékkövének leleplezése alkalmával.“

Grillusz Emil főbányatanácsos, bányagazgató, mint a bányászati egyesület selmeci fiókjának elnöke erre az emléket átadta Szklenó és Geletnek községeknek és a közigazgatási hatóság képviselőjének Finka Sándor főszolgabírónak.

Finka Sándor főszolgabíró Szklenó és Geletnek községek lakossága, valamint saját nevében fogadalmat tett, a két emlék megőrzésére, s ígérte, hogy annak minél szélesebb körben tiszteletet fog szerezni.

A leleplezési ünnep végeztével az előkelő vendégsereg hosszú kocsisorral Vihnye fűrdőbe indult.

A Vihnyére való megérkezés után a vendégek valamennyien a fűrdővendéglőbe tértek egy kis árnyékra, mert az erős napfényben megtett poros út után kivétel nélkül a permetes hűséséget óhajtották. A fűrdőnek már erősen szépülő parkja sokakat kiesalogatott a tető alól, hol *Kachelmann* Károly gyáros jóvoltából tapasztalhatta a vendégsereg a permetező sör kitűnő hűsítő hatását.

Öt órakor délután a nagy izléssel diszített táblához vonultak, melynek logjobb benyomású ékessége az általános derű volt, mit a bányászteknikusok specifikus kedélyének ismerünk.

A menü minden egyes pontja *Szilaveczy* Flóris fűrdővendéglős konyháját dicséri, s hogy meg ne feledkezzünk róla, sietünk ide iktatni:

Ragout leves.
Fogas tartárral.

Angol vesepecsenye körítve és zöld főzelék.
Kirántott csirke ugorkával és fejes salátával.
Pudding chauderaival.

Sajtok.
Fekete kávé.

Italok dolgában egészen úgy látszott mintha *Kachelmann* Károly gyáros lenne a házigazda, amint hogy Vihnyén nehéz az

ő gavalléros közbejötté nélkül szakösszejövételt képzelni. Az általa felkinált végtelen mennyiségű Hubert pezsgőn kívül még Lits Gyula főispán pincéjéből (? A szedő.) való burgundi vörös és fehér asztali borok is láthatók voltak, de az előbbi inkább mint pezsgőfesték szerepel, az utóbbi csak asztaldisz volt.

Pecsenye után szólásra emelkedett *Koch* Antal budapesti egyetemi tanár, s a Szabó emlékmű létesítésében fáradhatatlan két férfit *Kachelmann* Károly és *Veress* József egészségére üríti poharát.

Böckh Hugó dr. főiskolai tanár egészsíti ki előtte szólónak szavait, s élteti az erdészeket, kik már annyiban is szeretik szónokot, hogy az ő szakja, a geológia iránt való rokonszenvből sokszor löttek — a földbe Kisiblyén. *Wolnhoffer* Pál egészségére üríti poharát, ki az ünnephez a fadiszta szolgáltatta.

Veress József zúzófőnök és osztálytitkár *Kachelmann* Károly nevében is elhárítja magáról *Koch* tanár dicséreteit, mert ezek a földtani társulatot és a selmeci osztályt illetik, melyeknek virágzására üríti poharát. Beszéde után felolvasta az üdvözlő iratokat s azoknak a notabilitásoknak leveleit, kik magukat meg nem jelenésükért kimentették.

Üdvözlő táviratot küldtek: *Lóczy* Lajos egyetemi tanár, a *Földtani Intézet* honnadrat geológusai, *Szabó* Dénes az ünnepelt tudós fia, *Szádeczy* Gyula dr. egyetemi tanár, *Kalcsinszky* Sándor és *Lőrenthey* tanárok.

Levelet küldtek az *Erdélyi Múzeum Egyesület* és *Szuppán* Vilmos kir. tanácsos, a budapesti kereskedelmi akadémia igazgatója, mint az ünnepelt hivatali utódja.

Ezután *Herrmann* Miksa főiskolai rektor emelkedett szólásra, miáltal a vendégeknek egyik biztos és erős várakozása teljesedett be. Pro domo beszél. A tanárokról. Már csak azért is, mert ez az elem ezúttal többségben van a diákokkal szemben.

Szabó ezzel szembe került *Richtofen* báróval és az osztrák és német geológusokkal, kik a propilitot önálló kőzetnek tartották.

Rosenbusch a kiváló német petrografus csak hat évvel később, 1879-ben jutott a Szabóéval azonos eredményre.

Azóta évtizedek múltak el és az ellenkező nézetekkel szemben *Szabó* felfogása ma már általános érvényre jutott.

Ime ez *Szabó* tudományos munkásságának legszebb eredménye, melyhez azután még sok más becses megfigyelés és eredmény, mint például a földpátok lángkísérleti úton való meghatározása vagy az Ürvölgyit nevű rézszulfát felfedezése csatlakozik.

Nemzeti szempontból, a magyarság szempontjából éppen olyan becses, de talán még becsesebb az, a mit a tanítás és a tudomány népszerűsítése érdekében tett és az az önálló gondolkodás, felfogás mely műveiben, melyek első sorban magyar irányúak, magyar szelleműek, megnyilvánul.

Tankönyveivel, tanári működésével, magyar szellemben, magyar tudományt tanított és az édes Hazában képzett utódokat

hagyott maga után, kik megkezdett munkáját folytatják.

Csaknem másfél decennium múlt el fejjünk felett azóta, hogy *Szabó* József örökre lehunyta szemét, de emléke ma is ott él a magyar bányászat, a magyar geológia napszámóinak körében.

„Exegi monumentum aere perennius“ mondja a költő és az örök igaz szellemi alkotások csakugyan állandóbbak az érenél.

Szabó József műveiből, szellemi alkotásaiból is a szín igaz túlélte alkotóját s érenél maradandóbb emléket biztosít számára.

Itt a harmadkor kialudt vulkánjai, kihűlt lávaárjai között, ezen a vidéken, mely kutató szellemét megihlette kerestük ki munkatársa és barátja. Édesatyám indítványára azt a felfelé nyúló sziklát ott szemben, mely évezredek óta dacol az idők vasfogával, hogy nevét viselje, hogy a sir enyészeten diadalmaskodó munkásságának, érdemeinek jelképe legyen, hogy késő utódainknak is hirdesse a magyar tudós nemes emlékét.

Farbakj István éltetése után, ki elődje volt, a geológusokra tér. *Koch* dr.-t üdvözlő, ki hazafias szellemben műveli Szabó József örökét. Majd *Schafarzik* Ferenc tér, ki mint tanárkollegája. Ő egy tisztán technikai főiskolán geológiát ad elő, míg szónok a bányász főiskolán technikumot. Ez nem természetes, miért is eserét proponál, miután Hugó barátja ügyis átengedné felét a selmeci geológiai tanszék terheinek *Schafarzik* részére. És most *Böckh* Hugóról szól, ki ijesztő hatást tett szónokra, mikor az ő vérenek alkotó része kibugygyant ünnepi beszédében: dióhéjban végig nyargalt egy pár százezer esztendőn s nem tudja mitől szédült meg jobban a Szabó-sziklától-e vagy a geológiától. Ezen szédítő tudomány művelőire üríti poharát.

Farbakj István megköszöni a rektor felköszöntőjét majd a szak jövő reményeire üríti poharát.

Schafarzik Ferenc a rektorra mondott felköszöntőt.

Szontaqh Tamás dr. geológus felköszöntőjében igazán hatásosan szól arról a kötelességről, mely diktálja, hogy minden erőnk — főképp a tudomány erőit — a szegény magyar haza javára kell gyümölcsöztetnünk.

Ami ezután következett, az a jó kedv varázslata volt. *Koller* János erdőmester, az ismert fenomenális humorú szónok beszélt. E helyütt mit sem mondunk róla. Reméljük, hogy beszédének egész terjedelmében való leközlésével részesíthetjük közönségünket is abban a páratlan élvezetben, melyben ez az irodalmi értékű talentum a vihnyei ünneplő társaságot részesítette.

A jókedv ezután növekedett, egészen addig, ameddig az emberi erők a kedv fejlesztésére képesek voltak.

A társaság csak a késő reggeli órákban oszlott végleg széjjel.

Azt mondanunk sem kell, hogy a mulatság nem volt zene nélkül. *Balogh* Laci ki tett magáért. Jól játszott — virradatig.

*

Tudósításunk végeztével nem tehetjük, hogy elhallgassunk valamit, ami a méltányosságot és igazságot sérti. A Szabó emléktábla felállításához szükséges költség fedezésére a Magyarhoni Földtani Társulat indított gyűjtést. A bányászati és Kohászati Egyesület selmebányai osztálya egymaga megegyeszen annyi pénzt adott, mint a pesti társulat, tagjai viselték a fáradságot s *Kachelmann* Károly ingyen adta a nagy vasbetűket.

A napilapok tudósításaiban, melyet csak a társulat titkársága küldhetett be, miután ott füzetek kiosztásáról van szó, amiről más nem tudhatott és ami nem is történt meg, a selmeci osztályról egy árva elismerő szó sincs.

Ez a fővárosban és utóbbi időben a Földtani Társulat titkárságánál is divó sajtóságos kisajátítási eljárás újabb szüleménye.

Ettől a titkárságtól elvárhatta volna mindenki, hogy lesz benne annyi tapintat hogy az igazságnak megfelelő tudósítás beküldéséről gondoskodik. Mert az igazság

az, hogy a Szabó emléktábla felállítása körül a terhek nagyobb részét a bány. és koh. Egyesületnek selmecbányai osztálya viselte.

A népszövetség.

Nem mi mondjuk, hanem azok, kik a katolikus népszövetség eszméjét propagálták:

„Akinek szeme nem lát tovább, mint amennyire testének árnyéka vetődik, aki a bántalmakat csak akkor érzi, ha bunkóval kopoktatják a fejét, akinek önérzete nem olyan, mint a likaesos szivacs, hogy mindent magába fogad, az úgy látja, hogy semmi sem változott a világon. Ugy kel a nap, mint századokkal azelőtt, úgy változnak az évszakok, nyílik és hull a virág, mint ősapáink idejében. Pedig csalóka a látszat. Más világra, más viszonyokra süt ma az Isten napja. Megváltozott minden.“

„Mig mások szervezkedtek, mig mások szövetkeztek, egyesült erővel feküdtek neki minden teendőjüknek, addig mi ahányan vagyunk, annyifelé huzunk. Abban a tudatban nevelődtünk, hogy nekünk nem kell védekezni, mert minket nem bánthat senki, hiszen többség vagyunk s ennek folytán történhetett felőlünk bármi, engedékenyek, türelmesek, elnézők, nagylelkűek voltunk. Ellenfeleink ki is használtak bennünket a maguk kénye és kedvük szerint. Ha néha már kényelmetlen volt ez a ránk tukmált szerep, akkor sem álltunk fel, mint egy test. Itt-ott történt erőlködés, egy-egy csoport felvette a harcot, de sikertelenül, az egyesült ellenség rendesen leverte. A következmény az lett, hogy újból beletörődünk sorsunkba, mint változhatatlanba. Sopánkodtunk, hogy nem tudtunk magunkon segíteni, csupa önbizalom hiányból képesek volnánk elvérezni anélkül, hogy erőnket kipróbálnánk.“

„Nem, ennek nem szabad megtörténnie. Ellenségeink példájára az összetartás, az egység erejét kell nekünk is latba vetni ott, ahol érdekeinkről van szó, legyen az község háza, megyeháza, legyen az tudományos vagy társadalmi mozgalom, legyen az bármi, ami a közéletet, a nemzet haladását, a magunk erkölcsi és anyagi javát illeti.“

A népszövetség célja az alapszabályok szerint:

„A kath. társadalmi rend támogatása, a nép hiterkölcsi, társadalmi és gazdasági fejlődésének előmozdítása, annak védelme, oktatása, vezetése és szervezése. További célja a kath. eszméknek a köz- és magánéletben való érvényesítése és a vallás és államellenes törekvések visszaverése.“

„Mozgalmat fejt ki, hogy a kath. társadalom minél szélesebb rétegeit a szövetség keblébe vonja.“

„A törvényes előfeltételek és az e tekintetben fennálló hatósági szabályok betartásával népgyűléseket, szabadtanításokat, értekezleteket tart, hogy a népet és vezetőit az erkölcsi és gazdasági bajok forrásaival és azok orvoslásának módjaival megismertesse.“

„Folyóiratokkal, röpiratokkal tájékoztatja tagjait a felmerülő gazdasági társadalmi eseményekről és azon feladatokról, ame-

lyek a viszonyok a népszövetségre hártanak.“

„Kioktat a gazdasági, szövetkezeti ügyekről, vívmányokról, tűz- és jégbiztosítási módokról.“

„A központban és lehetőség szerint a vidéki nagyobb városokban is tájékoztató és védő népirodát szervez, hol a tag ügyeiben fölvilágosítást és tanácsot nyerhet. Az iroda a hozzá beérkezett és igazoltnak talált panaszokat és sérelmeket a lehetőség szerint orvosoltatni törekszik.“

„A hitel, fogyasztási, biztosítási és más gazdasági szövetkezetek szervezésében az illetékesek felszólítására tanácsal tervezettel, nyomtatványokkal, ismertető előadásokkal szolgál anélkül, hogy a létesült intézmények önkormányzatát korlátozná.“

„Kifejleszti tagjai között az összetartozás érzetét és azokat egymás bajtársi támogatására és védelmére serkenti.“

A kath. népszövetség városunkban is megalakult, rendes havi gyűlésének megtartásáról a következő tudósítást kaptuk:

A *kath. népszövetség* selmecbányai szervezete rendes havi gyűlését a vidádó kertjében május hó 28-án tartotta meg. Erre a központi kormányzóság *Frühtl* Edét küldötte ki. A gyűlés 3 órakor vette kezdetét, de már 2 órakor nagy tömegekben vonult az utcán az érdeklődő közönség. Az intelligenciát a kath. főgimnázium tanárai, Nikl főbányatanácsos és Artbold Géza városi tanácsnok képviselte. A gyűlés megnyitása után *Frühtl* másfél órás beszédben ismertette azokat a kényszerítő körülményeket, melyek minden egyházat és hazáját szerető katolikusnak kötelességévé teszik a népszövetség táborába való tömörülést. Ennek sikerültől függ a haza jó vagy balsorsa. A mélyen átgondolt s meggyőző erővel elmondott beszédet a helyeslő közbeszólások egész tömege szakította meg. *Csorba* Ödön tót nyelven mondotta el a hallottakat s azután a vezető elnök összegezte a tanulságos előadást s feltette a kérdést, vajjon kelle-e Selmecbányán a népszövetség vagy nem? A borult időben menydörgésszerűleg hangzott az igenlő válasz, amire a megalakulás újból kimondatott. Az elnök a közgyűlés köszönetét tolmácsolta *Frühtl* előtt a tanulságos előadásért, táviratilag üdvözölték a népszövetség elnökét *Rakovszky* Istvánt. Az elnök még állhatatosságra és összetartásra buzdította a jelenvoltakat s azután *Guba* Pál a következő verset szavalta el.

Keresztények riadoja.

Irta: Kálmán Károly.

Honfiak, polgárok, nép, nemzet, kérdelek,
Meddig maradtok még oly gyáva tétlenek?!

A nap már felvirradt! A végső harc beált!
A kérdés az, ki győz? Krisztus vagy Béliál?!

Krisztus ha győzni fog, — s Krisztusnak
[győzni kell —

Ugy minden nép s világ győz, él és ün-
[nepel,

De jaj, mi nem lehet, ha győzne Béliál,
Ugy rátok végnomor s pokloknak kinja
[vár!

Egyházunk és hazánk, nőink és gyerme-
[kink,
Az égi s földi üdv, mind s minden tette
[int,
Mig nem dul végnomor szentföldünk té-
[rein,
Fel talpra hű fiak, fel tette véreim!

Mert tombol a pokol, ránk tör már hada,
Meddig várjon tehát üdvünknek zászlaja?
Mely egykor megtöré a poklok száz hadát,
Tüzzétek fel újra Krisztusnak zászlaját!

Ismételjétek azt az ősi ünnepet,
Melynél szebb és dicsőbb nem volt a föld
[felett,
A nagy mindenséget, mely megváltoztatá,
Az ősi pogány világ, hogy porba hullt alá!

S porából, hogy egy új világot alkotánk,
Krisztussal összesen tizenhárman valánk,
Háromszáz millió levénk azóta mi,
Kezünkben az ég és föld minden hatal-
[mai!

Kezünkben van ma már a teljes földkerék,
Ha megrázzuk, kihull minden gaz söpre-
[dék!

Hiába esküdtek száz poklok ellenünk,
Béliál porba hull, ha egyszer fölkelünk!

Fel, fel hát népeim! fel fel hát nemzetek!
E szent győzelmű jel hevítse lelketek!
Imhol a lobogó szabadon leng reánk,
Éljen szabad Pius! Királyunk és Atyánk!

Fel, fel hát nemzetek! s ti égi Seregek!
A szent csatára mind! ünnepre keljétek.
Sionban zugjátok tornyok harangjai!
Ti meg reszkesetek, poklok hatalmai!

Reszkesetek, ti gaz-, ti zsarnok véredek,
Kik tétlenségünkben annyit reméltetek!
Órátok már betelt! mi már nem tespedünk,
Egy szent örök jogért mindnyájan egy le-
[szünk!

Akiknek karjában forr még a vér s erő,
Akiknek csontjában van még egy csepp
[vellő:
Mindnyájan esküszünk, csak egyért lángo-
[lunk,
Kivívjuk szent hitünk! vagy érte megha-
[lunk!

Ezt fogadjuk esküszónkkal, s hogy meg-
[álljuk ezt,
Minket Isten úgy segítsen és a szent Ke-
[reszt!

A költemény elszavalása óriási hatással volt. Ezt követően a gyűlés méltóságos komolysággal oszlott széjjel, hogy megszorodva június 29-én ismét összegyűlekezzenek.

A selmecbányai kath. népszövetséget egyelőre a 12 tagú bizottság vezeti, mely minden vasárnap délután 4 órakor ülést tart. A tagok száma eddig felülmúlja a 600-at, kik közül 490 a tagsági díjat már befizette s a tag illetményeket megkapja.

A.+B.

Csodálatos, hogy azok, akiknek a szövetség előmozdítása hivatása és kötelessége, a dologtól feltűnő módon távoldartják

magukat. Jó volna, ha erre nézve felvilágosítással szolgálnának.

Mi mindenféle szövetkezést helyesnek és szükségesnek tartunk, ha a kitűzött cél a közérdek és nép érdekének előmozdítása. Igaz ugyan, hogy e szövetkezésnél titkolt mellékcélokat is tulajdonítanak, ez azonban nem szolgálhat okul a tartózkodásra, mert senki sem köteles ily titkolt célokat támogatni, ha ugyan ilyenek vannak és a vezetőség mindenütt gondoskodhatik ilyenek kiküszöböléséről.

Nem zárkozhatunk el annak elismerésétől, hogy a nyíltan kifejezett célok szépek és üdvösek s ezen a tényen az sem változtat, hogy a mozgalom hitfelekezeti jellegű. A hitfelekezeteknek is joguk van általános és közérdekű ténykedésre, sőt ez hitfelekezeti szempontból kötelességük is. Látjuk, hogy e tekintetben a hitfelekezetek mindenütt tevékenykednek is s nagyon fogunk örüdeni, ha ez a tevékenység valamennyi hitfelekezetenél fokozódni fog.

A legerősebb megütközéssel látjuk, hogy a prépost, kinek az ilyen törekvések előmozdítása egyenesen kötelessége, éppen úgy mint más vallások papjainak a maguk hitfelekezetének körében, — a mozgalomtól távol tartja magát, csudálkozva látjuk azt is, hogy a polgármester aki a közönség részéről támogatást kíván, a közérdekű mozgalmat elítéli, *habár az egyedül figyelembe vehető, nyíltan hirdett célok igazán üdvösek.* Rendkívüli módon lekötelnék ezek az urak a közönséget, ha álláspontjuk okait a nyilvánosság előtt kifejtették.

H I R E K.

Kérjük selmecebányai előfizetőinket, akik még nyugtájukat nem váltották ki, s vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, szíveskedjenek előfizetéseiket a Selmeci Ujság kiadóhivatala Zólyom címre mielőbb beküldeni, mert lapunkat csak azon t. olvasóinknak küldjük tovább, kiktől az előfizetések beérkeznek. Lapunkat, mely Selmecbánya érdekeinek őszinte szószólója, ajánljuk olvasóink szíves jóindulatába és terjesztésre.

— **Személyi hírek.** *Vadas* Zoltán dr.-t, *Vadas* Jenő főerdőtanácsosnak, a m. kir. bányászati és erdészeti főiskola rendes tanárának fiát Nógrádvármegye főispánja közigazgatási gyakornokká, *Platényi* Géza abrudbányai bányagyakornokot a pénzügyminiszter a bányászati főiskolához tanársegéddé, *Körös* Gyula, *Magyar* János és *Bizonny* Ferenc végzett erdészeti hallgatókat a földmivelésügyi miniszter gyakornokokká nevezte ki.

— **A járásbiróság vizsgálata.** *Martinovich* István, az ipolysági törvényszék elnöke a múlt hét péntekén érkezett városunkba a járásbiróság megvizsgálása végett. A vizsgálatot e héten befejezte s megelégedésének adott kifejezést az általánosságban tapasztalt rend és ügykezelés felett. Az elnök ez alkalommal ismerőseit is meglátogatta és viszonzta azok-

nak tisztelgő látogatásait, kik őt Ipolyságon felkeresték. Előzékeny módorával máris megszerezte ismerőseinek becülését és tiszteletét.

— **Esküvő.** *Schelle Ilonkát*, *Schelle* Róbert főbányatanácsos, a m. kir. bányászati és erdészeti főiskola rendes tanárának leányát *Michnay Árpád* dr. a budapesti bányakapitánysághoz beosztott bányaesküdt szerdán vezette oltárhoz. A fényes esküvőn számos és előkelő vendég volt jelen s azt általános érdeklődés kísérte.

— **Június hó 7-e.** E napra városunkban két ünnepség esik. Az egyik a m. kir. bányászati és erdészeti főiskola atletikai klubjának e napra halasztott országos vívőversenye, amely délelőtt és délután a Zsembery teremben fog lefolyni és este a vigadóban megtartandó táncestéllyel nyer befejezést, a másik *Markovics* Istvánnak, a magyar gyorsírás megteremtőjének emlékét örökíti meg a leleplezendő emléktáblával. Az előbbinek programját már közöltük, az utóbbinak ez a programja: Délután 3 órakor a *Markovics* (Ocsosvsky) háznál 1. Hymnusz, 2. *Vörös* Ferenc ünnepi beszédje, 3. *Horváth* Kálmán polgármester átveszi az emléktáblát, 4. Szózat. 4 órakor disztlés, melyet a polgármester nyit meg, *Bajusz* Károly, *Forrai* Ilona, *Téglás* Géza, *Czigány* János, *Bárdos* György felolvasásokat tartanak, *Szitynai* Zoltán főgymn. tanuló szavalni fog. Ezután kihirdetik az aznap megtartandó házi versenyírás eredményét. Az ünnepélyen a hazai gyorsíró egyesületek és több németországi egyesület is képviselve lesz. Ezen egyesületek tagjai a felolvasók is. Képviselve lesz a közoktatásügyi és belügyminiszterium is.

— **A branyiszközi hősök emléke.** Most egy éve mi ünnepeltük a hazáért meghalt hősök emlékét elfelejthetetlenül szépen, az idén e héten Szepesvármegye hazafias közönsége állított diszes emlékművet nagy ünnepség között a branyiszközi győzelmes csatában elesett honvédek közös srja fölé. A szepesváraljai temetőben lefolyt ünnepélynél a kormány képviselőiben *Günther* Antal igazságügyminiszter is jelen volt. Az ünneplőket a távolból rokonszenvvel üdvözljük.

— **Főiskolai tanulmányutak.** A főiskola bányászati szakának negyedéves hallgatói *Böchl* Hugó főiskolai rendes tanár vezetése alatt június 9-én a geológiai viszonyok tanulmányozására Salgótarjánba, Tatabányára és Pécsre mennek, ahonnan körülbelül két hét múlva térnek vissza, az erdészeti szak hallgatói pedig *Vadas* Jenő, *Muzsnay* Géza és *Krippel* Mór rendes tanárok vezetése alatt Pozsonyba rándultak ki.

— **Eljegyzés.** *Singer* Gizellát, *Singer* Miksa szeskereskedő leányát *Kornhauser* Samu rozsnyói kereskedő eljegyezte.

— **Tanuszkodás — tömegesen.** *Kuti* István városi rendőrfőkapitány felelős szerkesztőnk által ellene indított fenytőpekben arra az álláspontra helyezkedett, hogy közérdekből személyeskedett és gorbombáskodott. Ennek igazolása érdekében 17 urat idéztetett be, akiket a járásbiróság a vizsgálat során ki is hallgatott.

Ezek *Baumerth* István, *Urbán* Antal, *Hank* József, *Veress* József, *Baán* Elemér, *Hornyacsek* István, *Kachelmann* Farkas, *Király* Ernő, *Vitális* István dr., *Grohmann* Gyula, *Heincz* Hugó, *Jezsovits* Károly, *Altmann* Imre, id. *Oszvaldt* Gusztáv, *Finkelstein* Alajos, *Szép* Gábor, *Horváth* Kálmán. Ezek közül ketten, *Király* Ernő és id. *Oszvaldt* Gusztáv tárgyilagosan vallottak, egy csomó tájékoztatatlanságot tanúsított, a nagyobb rész pedig lapunk irányát nem helyeselte. Nagy szerencse, hogy ezek a közönség számot nem tevő töredékét képezik, mert különben az akasztástól kellene tartanunk. Felette érdekes, hogy ezek a közérdekből való gorbombáskodást a *Hiradónak* megbocsátják, nekünk — nem.

— **Ügyvédi kamara.** A balassagyarmati ügyvédi kamara *Szél* László dr. volt selmecebányai ügyvédet átköltözés folytán a kamara lajstromából törölte.

— **Evangelikus papi értekezlet.** A nagyhonti ág. ev. papság 1908. május 20-án tartotta *F. Terényben* *Hündel* Vilmos főesperes elnöklésével ez idei értekezletét. Az értekezlet meghallgatott egy előadást is a liturgia egységesítéséről. Az előadó *Kramár* Sámuel lelkész *Dianczka* szepesi lelkész liturgiai javaslatát ajánlotta. Az értekezlet ezt keresztül nem vihető dolognak tartotta. Foglalkoztak az ev. papi Kongruával is. Az értekezlet azon kívánságának is kifejezést adott, hogy az egyetemen prot. teológiai fakultást állítsanak.

— **Konferencia beszéd.** *Náday* Kálmán segédlelkész pünkösdi hétfőjén délután 5 órakor a helybeli zárda nagytermében nők számára konferencia beszédet tart.

— **Ujtás az adóhivataloknál.** Egy pénzügyminiszteri rendelet szerint a m. kir. állampénztárakat (adóhivatalokat) arra nézve utasítja, hogy a kiutalt birói letétek felvételénél, ha a birói kiutalásban megnevezett pénzfelvétele jogosított, a pénz felvételével más egyént megbiz, ettől minden egyes esetben külön kiállított és közjegyzőileg hitelesített meghatalmazást követeljenek. Az ügyvédek által pedig helyetteseik vagy irodai alkalmazottaik részére pénz, vagy érték felvételre, akár írásban, akár szóbelileg adott általános és visszavonásáig szóló meghatalmazásokat el ne fogadjanak és ezek alapján kifizetéseket ne teljesítsenek.

— **Piaci árak Ipolyságon.** Buza 22:00, rozs 18:50, árpa 14:00, zab 15:00, bab 11:50, kukorica 12:00. *Léván* buza 21:40, rozs 19:00, árpa 12:00, zab 15:00, bab 12:00, köles 10:00. *Husárok*: sertéselősúly levonás nélkül 90—94 f., kimérve 1:30, szalonna 1.60. *Szárnyasok*: hizott liba kilója 1.20, száraz liba darabja 3.00, tyúk 1.80, csirke 1.40—2.00, kacska 1.40. *Marhahús* levesnek 1:20, peccsenyének 1:28. *Borjúhús* kétféle 1:20 és 1:60, zsír 1:60, tej 16—20 f., tejjöl 60 f., túró csomója 5—6 fillér, tojás párja 10 fillér.

— **A szandriki ezüstgyár.** A múlt hét folyamán Budapestről előkelő társaság érkezett Alsóhámorba az ezüst és fémárúgyár megtekintésére. A kirándulókat, kiknek zöme a meglátogatott vállalat finan-

szírozása körül érdekelt országos központi takarékpénztár igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai közül került ki, Schmidt József nyug. kereskedelmi államtitkár, a pénzügyi igazgatója vezette.

— **Helyreigazítás.** Lapunk múlt számában „Felmentett segédlelkész” című hírünkbe, melyet a *Korponai Közlöny* hirdása nyomán írtunk meg, mint személyesen meggyőződöttünk azon téves tudósítás csúszott be, hogy az itteni járásbíró Hermán József dr. volt r. k. káplánt az ellene Havran János címz. püspök által indított becsületsértési perben mentette fel. Ezen híradásunkat odamódosítjuk, hogy a szóban levő büntetőeljárás során Havran János magánvádlóként nem szerepelt, miután ezen ügyben Lovrich Irma besztercebányai lakos volt a panaszos.

— **Főiskolások találkozója.** Azon bányászati főiskolai hallgatók, akik az idén tíz éve végezték a főiskolát Selmecebányán, a jövő hétre találkozót adtak városunkba. Örömmel üdvözljük városunk régi ösmerőseit.

— **Kiállítás Nógrádban.** Mint már jeleztük: A Nógrád vármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi június 3–8-ig Balasgyarmaton tenyészállat kiállítást és vásárral egybekötött köz- és mezőgazdasági kiállítást fog rendezni. Gépek, műtrágya és és velőmag az ország minden részéből kiállíthatók, állatok, közgazdasági, háziipari és egyéb tárgyak azonban csupán Nógrád vármegye területéről. Az állatkiállítás csak 3. és 4-én, vagyis 2 napig tart. A többi pavillonok a kiállítás egész tartama alatt nyitva lesznek. A kiállítás naponta reggel 8 órától este 7 óráig látogatható. Belépő jegy a kiállítás egész tartamára 1 korona; egyszeri belépésre június 3-án 50 fillér, a többi napokon 20 fillér.

— **A temetkezési egyesület.** Állítottuk, hogy a selmeci-rónai temetkezési egyesület sem a közérdeket, sem a magánérdeket nem szolgálja. Ezen állításunkat most maga a temetkezési egyesület erősíti meg a hivatalos értesítőben közzétett felhívásában, melyből megállapítható, hogy a 80 koronát befizetett tag csak 100, a 100 koronát befizető 130, a 120 koronát befizető 150 koronát, a 160 koronát befizető 200 koronát kap, — ha ezeket az összegeket befizette, ha azonban elhalálozása előtt nem fizette be ezeket az összegeket, akkor a be nem fizetett rész a fenti összegekből levonatik, vagyis végeredményben csak 20, 30, 40 koronát kap segélyként, a mi tudva azt, hogy csak egészséges ember vehető fel az egyesületbe oly összeg, amit takarékpénztári betét után is kaphat mindenki. Ismételjük azt, amit már mondtunk, hogy a befizetett összegek egyáltalán nincsenek semmivel biztosítva s ennek folytán közérdekből óvjuk a közönséget az egyesületbe való belépéstől.

— **Lakbér mozgalom.** Az ipolysági állami és vármegyei tisztviselők Ipolyságnak magasabb lakbér osztályba való sorozása érdekében értekezletet tartanak. A mozgalom irányítására Marek Károly alispánt, Martinovich István törvényszéki elnököt és Hirsch Károly dr. kir. pénzügyi igazgatót kéri fel.

— **Szabad a férjhezmenetel.** A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben érvényteleneknek nyilvánította a tanítónők választásáról szóló jegyzőkönyvekben foglalt ama kitételeket, hogy férjhezmenetel esetében a megválasztott tanítónő állását elveszíti.

— **Amerikában nincs munka.** A munkanélküliség Amerikában nemhogy csökkenne, de fokozódik. Százvezrek járnak fel s alá éhen az amerikai nagyvárosok utcáin és kiabálnak kenyér után. Ez talán le fogja lohasztani a kivándorlási vágyat, mert amint a beavatottak mondják, ezen állapot évekig fog tartani. Ujabban az amerikai köszönbányák egyszerre elbocsátották összes munkásaikat és azt követelik ezektől, hogy olcsóbbért dolgozzanak. Ezzel rohamosan fognak csökkenni az eddigi magas munkabérek. Ily körülmények között igazán senkire sem lehet kívánatos a kivándorlás, csak a lelketlen kivándorlási ügynökökre, akik még most is esábitják az embereket kifelé; hogy azután ott éhen halnak, azzal a hiénákkal már nem törődnek.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

Egyleti élet.

— **Közgyűlés.** A József kir. Herceg Szanatórium Egyesület 1908. évi rendes közgyűlését Budapesten, a IV. ker. városháza dísztermében (Váci-utca 62/64) június 14-én délelőtt 11 órakor tartja meg. A tárgysorozat 6-ik pontját *Tóth Imre* dr. főorvosnak, a selmecebányai bizottság elnökének felolvasása képezi. A közgyűlésre leutazó tagoknak a m. kir. államvasúton 8 napi érvényű féláru jegyváltásra jogosító kedvezményt küld az egyesület, ennél fogva kérjük selmeci bizottságunk tagjait méltóztatassanak ezért mielőbb bizottságunk elnökségéhez fordulni.

HIRDETÉSEK.

A Magyar Mercur Bank R. T.

bpesti bankcég hivatalos helyiségeit Andrássy-ut 55 sz. alól, lé. 90. 1—1. nyegesen kibővitve,

BUDAPEST,

V. Ferencz-József Tér 5. szám
alá (Gresham-palota) helyezte át.

1907 végén 50 éves pályafutását fejezte be a „legjobb magyar élelap,” az

„Üstökös”

Ebből az alkalomból az ÜSTÖKÖS kiadóhivatala azt a kedvezményt nyújtotta olvasóinak, (nyilvános helyiségek kivételével) hogy:

1/4 évre (3 kor. helyett) 2 kor.-ért.

1/2 évre (6 kor. helyett) 4 kor.-ért.

1 évre (12 kor. helyett) 8 kor.-ért

rendelhetik meg az ÜSTÖKÖS-t. Utalvány-cim: :: :: :: „ÜSTÖKÖS” BUDAPEST. Az ÜSTÖKÖS-nek állandó rejtvény-rovata van. Minden megfejtő kivétel nélkül értékes jutalmat kap.

!!Széna!!

Eladó. Közelebbi adatok a szerkesztőségben tudhatók meg.

AZ UNIVERSUM-KRÉM

HANSI VÉDJEJEGYEL

azzal a tulajdonsággal bír, hogy az ember bőreit finomra és puhává teszi, kiütést és vörös foltokat már néhány nap alatt megszüntet. Lefekvés előtt az illető testrészt e krémmel bedörzsölné. Hatása kellemes. Számtalan levél így szól: „Hálás köszönet a korszakalkotó találmányért, égési sebeim néhány nap alatt teljesen elmúltak.” „Küldjön újabb 10 tubust barátaim részére, hatása külső bajoknál valóban páratlan.” „A minta-tubust legjobb eredménnyel használtam régi sebem ellen, kérek utánvételt még 10 darabot.” Így érkeznek az elismerő sorok. Az Universum-krémnek tehát egy háztartásban sem szabad hiányozni.

Főraktár: CHEMISCHES LABORATORIUM,
Wien, VIII., Mariahilferstrasse 38.
ÁRA 1 KORONA.
73.10-1.

249. sz. 1908. végreh.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a selmeci kir. járásbírósnak 1902. évi V. 251/1. sz. végzése folytán dr. Herepei Iván kézdivásárhelyi ügyvéd által képviselt Bernald György, Kuthy István és Sztancsai Mihály selmecebányai lakos alperesek ellen 800 korona tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperesektől

lefoglalt és 1589 koronára becsült ingóságokra a selmecebányai kir. bíróság 1902. V. 251/34 számú végzésével az árverés elrendetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán Selmecebányán leendő megtartására határidőül 1908. évi június hó 10-ik napján délelőtt 10 órára kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt szobatorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldötnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Selmecebánya, 1908. évi június hó 1 napján.

Budák György

97. 1—1.

kir. bírósági végrehajtó.

220. sz. 1908. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a selmecebányai kir. járásbíróságnak 1908. évi V. 79/1. sz. végzése folytán dr. Werkner Mihály budapesti ügyvéd által képviselt Modern és Breitner budapesti cég felperes részére Jáku Vilmos selmecebányai alperes ellen 200 korona tokekövetelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1037 koronára becsült ingóságokra a selmecebányai kir. bíróság 1908. V. 78/3 számú végzésével az árverés elrendetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán illetve üzlethelyiségében leendő megtartására határidőül 1908. évi június hó 10-ik napján délután 4 órára kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt szabó-árak és üzleti felszerelés s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott kiküldötnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Selmecebányán, 1908. évi június hó 1 napján.

Budák György
kir. bír. végrehajtó.

98. 1—1

Vizsgalapokat

kitűnő papíron
≡ 100 darabonkint ≡

1 K 60 f. szállít

Nádossy Ferenc

könyvnyomdaja

== Zólyom. ==

100 drb. vizsgalapnak postán küldése 30 fill. kerül.

A legjobb

legelterjedtebb

legolvasottabb

budapesti napilap

„AZ UJSÁG”

terjedelme naponként

28--36 oldal

Ünnepnapon

60--100 oldal.

Hetenkint Asszony és Gyermekek melléklet.

Előfizetési ára:

Egész évre 28 kor.

Fél évre 14 „

Negyedévre 7 „

Egy hónapra 2 „ 40 fill.

Megrendelő cím „AZ UJSÁG”
kiadóhivatala (Budapest, VII.
Rákóczi-ut 54).

A SZÉPSÉG.

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kenegette arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész **Margit-Créme**-jével ért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, **ártalmatlan** és az **arc minden tisztátlansága** (szeptő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. — Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Créme készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen ezért, mert a titkot soha senkire sem bizta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a **Margit-Créme** mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is röktöni és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféle kenegetni és használni oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül **biztos** és **ártalmatlan** szert az **arc szépítésére** és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépség szer a **Földes-féle Margit-Créme**, mely már 4—5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a **szeptőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtakát, mitesszert, arc- és kézvörösséget**. Az arc idális **szép, üde és ifjú** lesz s amellet a Margit-Créme teljesen **ártalmatlan**.

Egy tégely ára **1 korona**, Margit-szappan **70 fillér** és Margit-pouder (fehér, rózsás és crème színben) **1 kor. 20 fill.** — Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit-Créme kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: **Földes Kelemen gyógyszerész Arad.**

Kapható Selmecebányán Margócsy János gyógyszerésztárában. 980. A. 5—1.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. Bányászati és Erdészeti Főiskolai Ifjusági Kör pályázatot hirdet a megüresedett köri vendéglősi állásra, mely állással a szolgálai teendők ellátása is egybe van kötve.

A pályázatok legkésőbb július hó 15-ig nyújtandók be a »Főiskolai Ifjusági Kör« főtítkári hivatalnál. A határidőn túl beérkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Az állást elnyerő pályázóval megkötendő szerződés a körben naponta 6—7-ig megtekinthető s ugyanakkor annak feltételeiről bővebb információ szerezhető.

Selmecebánya, 1908. május 6-án.

Pető János
elnök.

Pantó Béla
főtítkár.

Fillér 4 Fillér

A NAGYMOSÁS!

ha ruha kékítéshez szabadalmazott

URANOS PASZTILLÁT használ!

Patyolat fehér lesz a fehérenemű!
Foltot vagy csikot nem csinál!
Ártalmatlan mert savmentes!
Gyorsan, teljesen oldódik a vízben!

Uranos-pasztilla csak 4 fillér
és egy mosáshoz elég!

Minden drogériában és jobb fűszerüzletben kapható.

Mintadobozt — 10 drb. pasztilla — 40 fillér
beküldése ellenében (bélyegeken is) küldenek:

HOCHSINGER TESTVÉREK
vegyészeti gyár, Budapest VI.

Selmecebánya: Jff. Marschalkó Gyula.

62. 2-3

Eladó sirkövek!

„A selmec-bélabányai iparosok hitel-szövetkezete, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja” ezennel közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező 48 drb. sirkövet, melyeknek árai 7 koronától 300 koronáig váltakoznak, összes értéke pedig 2200 korona, darabonként vagy az egész készletet egyben szabadkézből a legtöbbet igénylőnek készpénz ellenében eladja.

Részletes felvilágosítást ad a felszámolás alatt álló szövetkezet felszámoló bizottsága Selmecebányán.

Selmecebánya, 1908. május 23-án.

96. 2-1.

A felszámoló bizottság.

Anyahelyettes keresek.

Sürgösen keresek intelligens közepkoru özvegy nőt anyahelyettesnek 6 éves fiam, és 17 éves leányom mellé.

Az állás azonnal betöltendő

Cím a kiadóhivatalban.

1039. 3-1.

Pontosság! Lealkalmaság!

Saját érdekében hirtősebben kizárólag

LEOPOLD GYULA

hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41.

200 napra bizalmasan közzététel!

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:

Garvens-szivattyut

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegységek ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMHALÁL

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sósorszesz az

ERŐ SÓSORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a KOSMOS vegyészeti és kozmetikai laboratórium. GYŐR, BAROSS-UT.

Csömege-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcsbeöntések, iszák, szörpök, gomba-, hus- és fűszél-konzervek, nemz. borovicák, — legkiválóbb minőségben szállít —

Felkai Konzervgyár, Barta József

Felka (Borsod-Abaúj). — Kérjen árjegyséket!

BÉLHURUT

(hasmenés), gyomor- és bélgyógyászati szere a BARTA-féle fokate dörtyögőgyógybor, kapható gyógyszerészeknél, 5 üveget 8 kért bérmentve utalva előzetes fűszeresek közvettetésével is

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSÉG

TOKAJI CHINA-VASBOR

Rendkívül kellemes ízű, erősítő, tisztítja a vért. Kis üveg ára 2-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerészeknél. Postán küldi: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-ter.

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI

fényképezési és festészeti műtermében BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.

készülnek csak elsőrendű művésziel kiállításban fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolások selyemre, bársonyra, fára, olajtárcsokra stb. Brass, fűggeték, ü. stb., apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sirkövekre stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK

a legkiválóbb emesztropor

Doboz 2 kor.

Postai számlán át: FEHÉR GALAMB-gyógyszertár BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRUT 93. Kapható minden gyógyszerésznél és drogrésznél.

Meglepő haladás!

FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle férget a lakásban és úgy, mint mindenféle herveyt, vérszívókat és egyéb kártékony állatokat és azokat petéit azonnal megöli.

Legmegbizhatóbb védőszer csomag és darabos ellen. Használati utasítás azeriat való eljárás mellett biztosítja a feltétlen eredményt.

Vezetékviseleők Magyarország részére:

DIAMANT és VADAS

Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51

BOGDÁNY szerencséje páratlan!

Vasaroljunk osztály-sorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.

fovarosi sorsjegyiroda r.-t.-nal

BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 20

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA

5 nap alatt biztosan hat.

Tétele K 1-20

Dr. KOVÁCS gyógyszerész

Budapest, Győr-út 17.

„Vélelő-átalak” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát, mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.

1 doboz 1 kor. 20 K. — Minden gyógyszerésznél és drogrésznél kapható.

Fővárosi BERETVÁS TAMÁS KISPEST, Rákóczi-út 2. ingyen postai szállítással 3 doboz rendeléssel.

PÁRIS SZÁLLODA

Szállodás: Simon Pál

Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.

100 szoba 2-20 K-ig feljebb. Kiszolgálásul és villanyvilágításul együtt. Fürdő, napágya kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az óraszer pályaudvarok és halók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten? Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 29. sz. 6

Életrészt könyve!

Naponta zene-esték!

Dr. KOVÁCS J.

homoptinai rendelő-intézet

Minden betegségekben szerződés szerinti

Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

szőrmeszerű elöreges és az egész világon elvannak terjedve.

Első és legnagyobb mohácsi ellen védő részv.-társ.